

Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne

Ćwiczenia 5 (Postępowanie klauzulowe):

- Podział tytułów egzekucyjnych
- Sądowe tytuły egzekucyjne
- Pozasądowe tytuły egzekucyjne
- Wszczęcie postępowania klauzulowego (Wszczęcie postępowania klauzulowego na wniosek; Nadanie klauzuli wykonalności z urzędu)
- Przebieg postępowania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności
- Wydanie dalszego tytułu wykonawczego
- Wydanie tytułu wykonawczego w miejsce utraconego
- Tryb weryfikacji rozstrzygnięć wydawanych w postępowaniu klauzulowym
- Zastrzeżenie ograniczenia egzekucji

mgr Adrian Borys
Instytut Prawa Cywilnego
Zakład Postępowania Cywilnego
adrian.borys@uwr.edu.pl

Pojęcie tytułu egzekucyjnego.

Tytuł egzekucyjny to dokument urzędowy stwierdzający istnienie i zakres nadającego się do egzekucji roszczenia wierzyciela i jednocześnie istnienie oraz zakres obowiązku prawnego dłużnika (zob. *E. Wengerek, Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 1978, s. 134*).

Tytuł egzekucyjny, jak wskazuje się w literaturze powinien spełniać łącznie pięć cech: posiadać znamiona dokumentu urzędowego, wskazywać roszczenie wierzyciela i obowiązek dłużnika, spełniać wymogi przewidziane prawem, zawierać stwierdzenie, iż dany obowiązek nadaje się do wykonania w drodze egzekucji oraz zawierać zrozumiałą treść (por. *E. Wengerek, Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 1978, s. 150, 151*).

wskazywać
roszczenie
wierzyciela i
obowiązek dłużnika,

spełniać wymogi
przewidziane
prawem,

zawierać
stwierdzenie, iż
dany obowiązek
nadaje się do
wykonania w drodze
egzekucji

posiadać znamiona
dokumentu
urzędowego,

Tytuł
egzekucyjny,
powinien
spełniać łącznie
pięć cech:

zawierać zrozumiałą
treść

Podział tytułów egzekucyjnych

Art. 777 KPC [Tytuły egzekucyjne]

Tytułami egzekucyjnymi są:

1) **orzeczenie sądu prawomocne** lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu, jak również **ugoda** zawarta przed sądem;

2) **orzeczenie referendarza** sądowego prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu;

3) **inne orzeczenia, ugody i akty**, które z mocy ustawy podlegają wykonaniu w drodze egzekucji sądowej;

4) **akt notarialny**, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej lub wydania rzeczy oznaczonych co do gatunku, ilościowo w akcie określonych, albo też wydania rzeczy indywidualnie oznaczonej, gdy w akcie wskazano termin wykonania obowiązku lub zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie;

5) **akt notarialny**, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej do wysokości w akcie wprost określonej albo oznaczonej za pomocą klauzuli waloryzacyjnej, gdy w akcie wskazano zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie obowiązku, jak również termin, do którego wierzyciel może wystąpić o nadanie temu aktowi klauzuli wykonalności;

6) **akt notarialny** określony w pkt 4 lub 5, w którym niebędąca dłużnikiem osobistym osoba, której rzecz, wierzytelność lub prawo obciążone jest hipoteką lub zastawem, poddała się egzekucji z obciążonego przedmiotu w celu zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej zabezpieczonemu wierzycielowi.

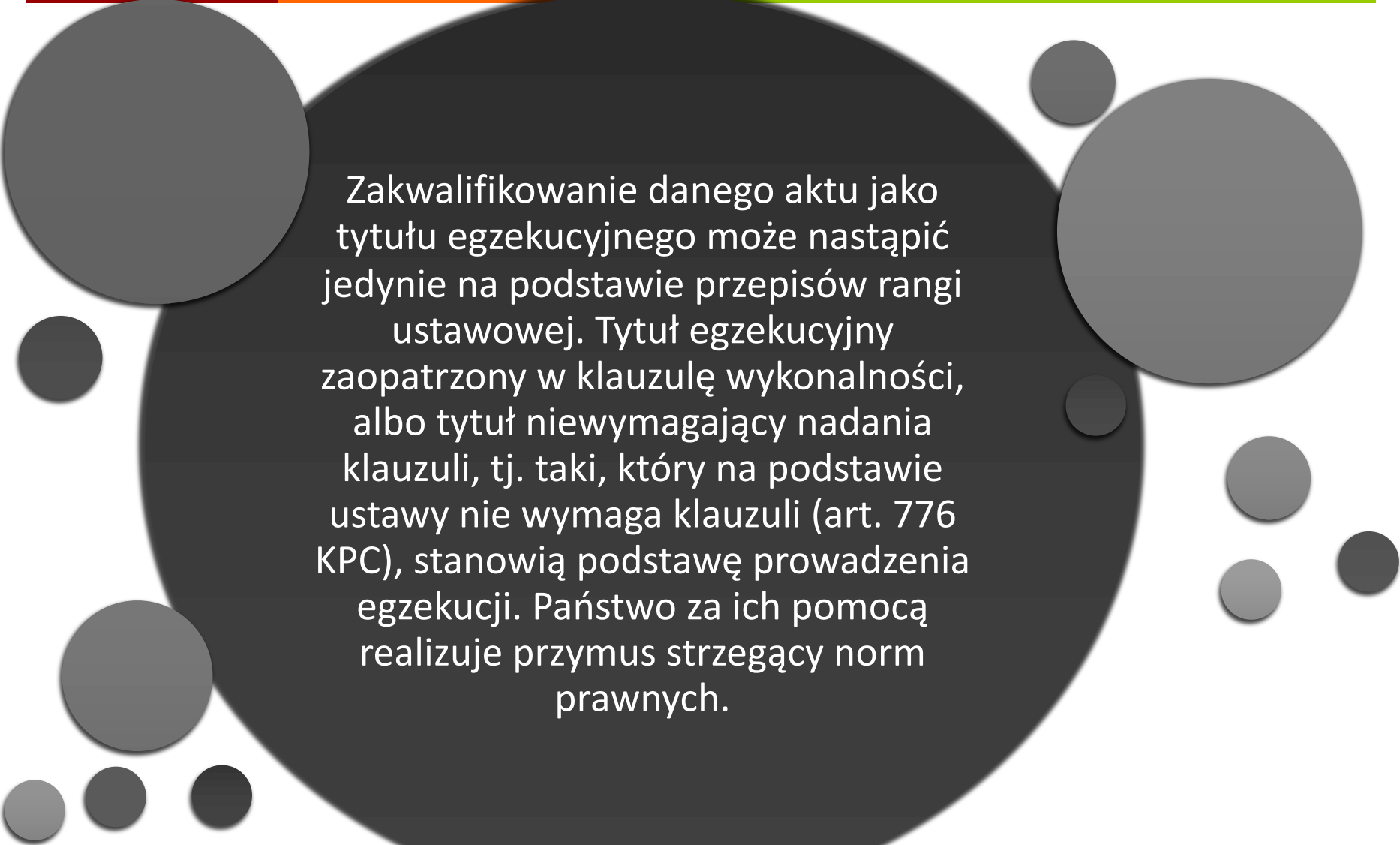
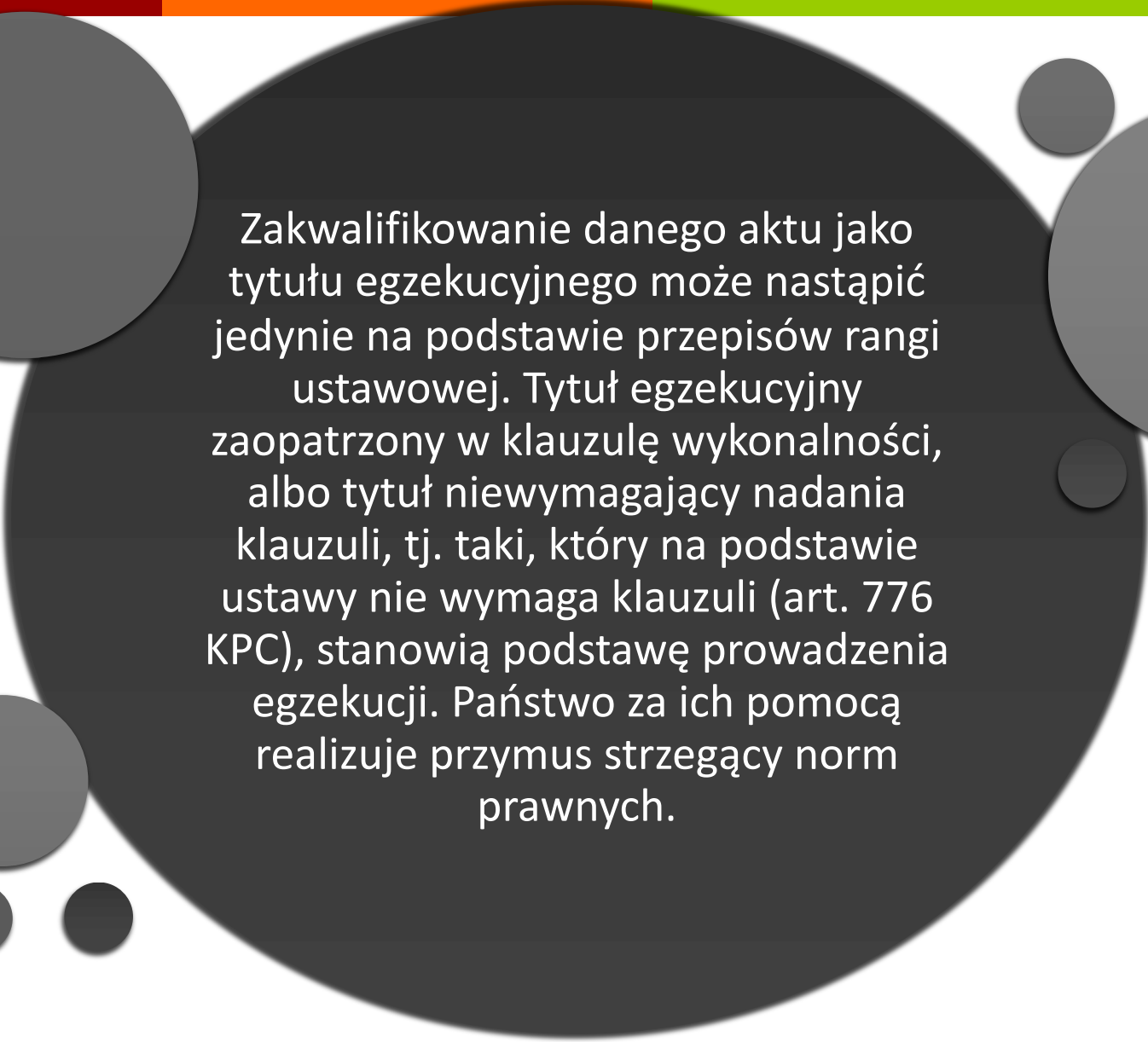

Tytułami egzekucyjnymi są również:

orzeczenia sądów
państw
członkowskich UE,

ugody zawarte przed
takimi sądami lub
zatwierdzone przez
takie sądy oraz

dokumenty urzędowe
sporządzone w
państwach
członkowskich UE,
opatrzone w tych
państwach
zaświadczeniem
europejskiego tytułu
egzekucyjnego (art.
1153¹ KPC).

Zakwalifikowanie danego aktu jako tytułu egzekucyjnego może nastąpić jedynie na podstawie przepisów rangi ustawowej. Tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności, albo tytuł niewymagający nadania klauzuli, tj. taki, który na podstawie ustawy nie wymaga klauzuli (art. 776 KPC), stanowią podstawę prowadzenia egzekucji. Państwo za ich pomocą realizuje przymus strzegący norm prawnych.

Pod pojęciem sądowych tytułów egzekucyjnych należy rozumieć orzeczenia sądu prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu, jak również ugody zawarte przed sądem.

Sądowe tytuły
egzekucyjne

Pozasądowe
tytuły
egzekucyjne

Sądowe tytuły egzekucyjne

Sądowe tytuły egzekucyjne

- I. Orzeczenia sądowe
- II. Ugody zawarte przed sądem
- III. Orzeczenia wydawane przez referendarza sądowego

sądów
administracyjnych

referendarza
sądowego

sądów
wojskowych

sądów
powszechnych

Sądowe
tytuły
egzekucyjne
to orzeczenia

Sądu Najwyższego

Orzeczenie sądu prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu, jak również ugoda zawarta przed sądem

Orzeczenia sądowe → Pod tym ostatnim pojęciem należy rozumieć wszystkie rozstrzygnięcia o charakterze merytorycznym: wyroki, postanowienia w postępowaniu nieprocesowym oraz nakazy zapłaty w postępowaniu upominawczym i nakazowym. Należy jednak pamiętać, że nie wszystkie orzeczenia nadają się do egzekucji, np. wyrok wstępny, wyrok w sprawie ustalenia istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego albo prawa (art. 189 KPC).

tj.: wyroki, postanowienia, nakazy zapłaty, a w postępowaniu nieprocesowym – postanowienia sądu orzekające co do istoty sprawy; oraz postanowienia orzekające formalnie, np. postanowienie w przedmiocie kosztów postępowania (zob. art. 520 KPC)

Sądowe
tytuły
egzekucyjne

orzeczenia
prawomocne
formalnie

orzeczenia z
mocy ustawy
natychmiast
wykonalne

W aspekcie formalnym orzeczenie sądu staje się prawomocne, jeżeli nie przysługuje co do niego środek odwoławczy lub inny środek zaskarżenia (art. 363 § 1 KPC). Prawomocność orzeczenia stwierdza na wniosek strony sąd I instancji na posiedzeniu niejawnym, a dopóki akta sprawy znajdują się w sądzie II instancji – ten sąd. Stwierdzenia dokonuje sąd jednoosobowo (art. 364 KPC).

W postępowaniu nieprocesowym w związku z art. 13 § 2 KPC prawomocność formalną można zdefiniować w taki sam sposób, jednak należy pamiętać, że jeśli przepis szczególny tak stanowi, to prawomocne postanowienie orzekające co do istoty sprawy w tym postępowaniu może być zmienione albo uchylone. Przede wszystkim prawomocne postanowienie oddalające wniosek sąd może zmienić w razie zmiany okoliczności sprawy (art. 523 KPC). Ponadto, liczne przepisy szczególne wprowadzają w tym postępowaniu taką możliwość, np. postanowienie sądu opiekuńczego, jeżeli wymaga tego dobro osoby, której postępowanie dotyczy (art. 577 KPC).

Sądowe
tytuły
egzekucyjne

orzeczenia
prawomocne
formalnie

orzeczenia z
mocy ustawy
natychmiast
wykonalne

np. nakaz zapłaty w postępowaniu
nakazowym, wydany na podstawie
weksla, warrantu, rewersu lub czeku
(art. 492 § 3 KPC)
oraz orzeczenie zaopatrzone w rygor
natychmiastowej wymagalności
(art. 333 KPC)

Natychmiastowa wykonalność może
wynikać z mocy prawa (art. 492 § 3, art.
578 KPC) lub zostać przyznana na wniosek
(art. 333 § 3 KPC) lub z urzędu (art. 333 §
1 i 2 KPC).

Ugody zawarte przed sądem

Ugoda (zawarta zarówno w ramach zwykłego postępowania, jak i postępowania pojednawczego), niezależnie od tego czy jej zawarcie nastąpiło przed sądem krajowym (powszechnym, jak i szczególnym), a także zagranicznym (por. 1152 KPC) może być także zrealizowana w drodze przymusu państwowego, jeżeli zostanie zaopatrzona w klauzulę wykonalności.

Skutki niewykonania dobrowolnie świadczenia objętego treścią ugody, w braku odmiennych postanowień w treści samej ugody, należy oceniać według przepisów art. 471 i n. KC (por. wyr. SN z 27.10.1969 r., II CR 508/69, OSPiKA 1971, Nr 5, poz. 88). W przypadku, gdy strony w ugodzie ustaliły, że wykonanie poszczególnych świadczeń opisanych w ugodzie będzie zależne od spełnienia warunku zawieszającego lub rozwiązującego, to taka ugoda stanie się tytułem egzekucyjnym dopiero z chwilą ziszczenia się tych warunków

Przykład:

Zawarta przed sądem ugoda, w której zajmujący lokal bez tytułu prawnego zobowiązał się do płacenia na rzecz uprawnionego odszkodowania w określonej miesięcznej kwocie – płatnego do oznaczonego dnia każdego miesiąca, stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 777 pkt 3 KPC (obecnie art. 777 § 1 pkt 3 KPC) w stosunku do należności wymagalnych z upływem okresu płatności (post. SN z 24.9.1986 r., III CRN 178/86, Legalis).

**Orzeczenia wydawane
przez referendarza
sądowego**

Orzeczeniami wydawanymi przez referendarza sądowego, które mogą stanowić tytuł egzekucyjny są nakazy zapłaty wydawane w postępowaniu upominawczym oraz postanowienia zasądzające koszty procesu.

Wyrok sądu polubownego oraz ugoda przed nim zawarta – art. 1212 KPC

wyrok sądu polubownego lub ugoda zawarta przed takim sądem po stwierdzeniu ich wykonalności (na zasadach określonych w art. 1212–1217 KPC) stanowią od razu tytuł wykonawczy, uprawniający do wszczęcia i prowadzenia postępowania egzekucyjnego

Ugoda zawarta przed mediatorem – art. 183¹⁵ KPC

ugoda zawarta przed mediatorem stanie się tytułem wykonawczym po jej zatwierdzeniu przez nadanie klauzuli wykonalności. Zawarcie ugody przed mediatorem stanowi podstawę do przeprowadzenia przez sąd powszechny postępowania celem zatwierdzenia tej ugody, a w przypadku gdy ugoda taka podlega wykonaniu, sąd zatwierdza ją poprzez nadanie klauzuli wykonalności (art. 183¹⁴ § 1 KPC). Ugoda zawarta przed mediatorem ma po jej zatwierdzeniu przez sąd nie tylko moc prawną ugody zawartej przed sądem, ale po nadaniu jej klauzuli wykonalności stanowi tytuł wykonawczy (art. 183¹⁵ § 1 KPC).

Pozasądowe tytuły egzekucyjne

Pozasądowe tytuły egzekucyjne

- Wyciąg z listy wierzytelności sporządzonej w postępowaniu upadłościowym
- Wyciąg z listy wierzytelności sporządzonej w postępowaniu restrukturyzacyjnym
- Uгода zawarta w postępowaniu przed komisją pojednawczą z zakresu rozpoznawania sporów o roszczenia pracowników ze stosunku pracy
- Uгода zawarta przed geodetą
- Zatwierdzony prawomocnym postanowieniem sądu plan podziału funduszu ograniczenia odpowiedzialności za roszczenia morskie
- Plan podziału sumy uzyskanej przez egzekucję z nieruchomości
- Administracyjny tytuł wykonawczy
- Orzeczenia Komisji Regulacyjnej i ugody przed nią zawarte
- Notarialny tytuł egzekucyjny
- Bankowy tytuł egzekucyjny

Wszczęcie postępowania klauzulowego

Wszczęcie postępowania klauzulowego na wniosek

Wniosek:

- wymagania pisma procesowego (art. 126 i n. KPC)
- oryginał tytułu egzekucyjnego, a w przypadku elektronicznego tytułu egzekucyjnego należy dołączyć dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego umożliwiający sądowi weryfikację istnienia i treści tytułu wykonawczego

Nadanie klauzuli wykonalności z urzędu

- Sąd z urzędu nadaje klauzulę wykonalności tytułowi egzekucyjnemu wydanemu w postępowaniu, które **zostało lub mogło być wszczęte z urzędu**, a także innemu tytułowi egzekucyjnemu w części, w jakiej obejmuje **grzywnę lub karę pieniężną orzeczoną w postępowaniu cywilnym lub koszty sądowe w sprawach cywilnych przysługujące Skarbowi Państwa**
- (art. 782 § 1 zd. 2 KPC)
- Nakazowi zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym nadaje się klauzulę wykonalności z urzędu niezwłocznie po jego uprawomocnieniu się
- (art. 782 § 2 KPC)

Wszczęcie postępowania klauzulowego na wniosek

Kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje żadnego terminu do zgłoszenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, wobec czego wierzyciel może w każdym czasie zgłosić taki wniosek. W jego zgłoszeniu nie mieści się żadne roszczenie materialne, wobec czego uprawnienie do zgłoszenia wniosku nie ulega przedawnieniu. Przedawnieniu może ulec natomiast wierzytelność stwierdzona tytułem egzekucyjnym, któremu sąd nadał klauzulę wykonalności (orz. SN z 13.4.1972 r., I CZ 35/72, PUG 1973, Nr 3, s. 92).

Nadanie klauzuli wykonalności z urzędu

Obowiązek wszczęcia postępowania klauzulowego z urzędu zachodzi w odniesieniu do:

- 1) wyroku zasądającego alimenty (art. 1082);
- 2) wyroku zasądającego należność pracowniczą, ale w II instancji (art. 477⁶ § 3);
- 3) orzeczeń w postępowaniu nieprocesowym, jeżeli zostało wszczęte z urzędu (art. 506 KPC) – a orzeczenie to nadaje się do egzekucji.

**Odmowa nadania
klauzuli wykonalności
Art. 782¹ KPC**

Sąd odmawia nadania klauzuli wykonalności, jeżeli:

- 1) w świetle okoliczności sprawy jest oczywiste, że wniosek jest sprzeczny z prawem albo zmierza do obejścia prawa;
- 2) z okoliczności sprawy i treści tytułu egzekucyjnego wynika, że objęte tytułem wykonawczym roszczenie uległo przedawnieniu, chyba że wierzyciel przedstawi dokument, z którego wynika, że doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia.

Prawomocne oddalenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na podstawie pkt 2 nie pozbawia wierzyciela prawa do wystąpienia z powództwem o ustalenie, że objęta tytułem egzekucyjnym wierzytelność nie uległa przedawnieniu. Nie dotyczy to sytuacji, gdy wierzycielowi przysługuje dalej idące roszczenie.

przepis ten poszerza zakres kognicji sądu w postępowaniu klauzulowym, który w dotychczasowym stanie prawnym był dość wąski i ograniczony w zasadzie do oceny przesłanek proceduralnych. W przypadku tytułów egzekucyjnych pochodzących od sądu, należało zbadać, czy tytuł obejmuje świadczenie nadające się do wykonania w drodze egzekucji oraz czy orzeczenie jest prawomocne lub natychmiast wykonalne.

Nowe rozwiązanie koreluje za zmianą od 9.7.2018 r. art. 117 KC, w wyniku której dodano do tego przepisu § 2¹, zgodnie z którym po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi. W obecnym stanie prawnym sąd bierze pod uwagę z urzędu przedawnienie roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi. Jeżeli zatem jest to roszczenie stwierdzone tytułem egzekucyjnym, to uwzględnienie przedawnienia nastąpi na etapie postępowania klauzulowego, chyba że wierzyciel wykaże, że doprowadził do przerwania biegu przedawnienia.

Przebieg postępowania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności

Właściwość sądu w przypadku nadawania klauzuli wykonalności

Zasadniczo klauzulę wykonalności nadaje sąd I instancji, natomiast sąd II instancji, tylko w sytuacji, gdy akta sprawy znajdują w tym sądzie. Sąd Najwyższy nie nadaje klauzuli wykonalności.

Postępowanie w przedmiocie stwierdzenia wykonalności lub nadania klauzuli wykonalności toczące się przed sądem II instancji ma charakter postępowania jednoinstancyjnego. Jednocześnie nie jest to postępowanie wywołane wniesieniem środka zaskarżenia i na żadnym jego etapie nie znajdują zastosowania przepisy o apelacji, w tym i art. 390 KPC upoważniający sąd II instancji do wystąpienia z zagadnieniem prawnym (post. SN z 7.11.2006 r., III CZP 77/06, Legalis).

Nadawanie klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym pochodzącym od sądu

Tytułom egzekucyjnym pochodzącym od sądu, co do zasady, klauzulę wykonalności nadaje sąd I instancji, przed którym sprawa się toczy lub toczyła. Ponadto w przypadku nakazów zapłaty klauzulę wykonalności nadaje ten organ, który wydał nakaz zapłaty. Natomiast sąd II instancji nadaje klauzulę dopóki akta sprawy znajdują się w tym sądzie.

Sąd II instancji w razie wszczęcia przed nim postępowania klauzulowego w tym zakresie orzeka jako sąd I instancji, ale orzeczenia sądu apelacyjnego wydane w postępowaniu klauzulowym nie podlegają kontroli instancyjnej, gdyż nie ma instancji odwoławczej, do której można byłoby je zaskarżyć

Reguła, że sąd II instancji jest także uprawniony do nadania klauzuli wykonalności, jeśli akta sprawy znajdują się w tym sądzie nie dotyczy przypadków, o których mowa w art. 778¹ KPC, 778² KPC art. 786 KPC, art. 787 KPC, art. 787¹ KPC, art. 788 KPC i art. 789 KPC.

W przypadkach zatem, kiedy nadawanie klauzuli wykonalności ma charakter konstytutywny, bądź wykonalność tytułu jest uzależniona od zdarzenia niezwiązanego z samym tytułem (art. 786 KPC), ustawodawca zasadnie wyłączył dopuszczalność nadawania klauzuli wykonalności przez sąd II instancji.

W tych sprawach w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności powinien orzekać sąd I instancji, aby zapewnić możliwość kontroli wydanego orzeczenia przez sąd wyższej instancji.

w przypadkach gdy klauzula ma być wydana w sposób konstytutywny przeciwko lub na rzecz innych podmiotów niż wymienione w tytule egzekucyjnym (art. 778¹, 778², 787, 787¹, 788, 779 KPC) lub też wykonalność tytułu jest uzależniona od zdarzenia niezwiązanego z samym tytułem (art. 786 KPC), strony postępowania klauzulowego powinny mieć zapewnioną możliwość poddania rozstrzygnięcia sądu instancyjnej kontroli. Sytuacje, w których może dojść do wadliwego nadania klauzuli wykonalności w sposób uproszczony (art. 783 § 3 KPC), występują niezwykle rzadko. Inaczej jest w przypadku, gdy oprócz samej wykonalności orzeczenia sąd ma dokonać oceny przejścia prawa lub obowiązku na inny podmiot niż wymieniony w tytule, dokonać oceny odpowiedzialności innych podmiotów (małżonka dłużnika) lub też ocenić wystąpienie zdarzenia, od którego uzależniona była wykonalność tytułu

Sąd Najwyższy nie nadaje klauzuli wykonalności.

W przypadku złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności po wniesieniu skargi kasacyjnej i przekazaniu akt do rozpoznania sprawy SN, akta te zostaną przekazane do sądu I instancji, celem nadania klauzuli wykonalności (post. SN z 16.11.1994 r., I PO 12/94, OSNAPiUS 1995, Nr 3, poz. 41).

W postępowaniu klauzulowym na etapie związanym z rozpoznaniem wniosku o nadanie klauzuli wykonalności dopuszcza się (w niektórych sytuacjach) odpowiednie stosowanie przepisów o właściwości sądu w procesie. Przykładowo w razie nadawania klauzuli wykonalności przeciwko kilku osobom, wierzycielowi powinno przysługiwać prawo do złożenia wniosku do sądu właściwości ogólnej jednej z tych osób czy też w przypadku siły wyższej sąd przełożony powinien wyznaczyć inny sąd do nadania klauzuli wykonalności (por. M. Muliński, Glosa do uchwały SN z 24.1.2003 r., III CZP 90/02, Pr. Bank. 2003, Nr 5, s. 24).

Wprawdzie jako regułę przyjęto, że czynności w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym, o których mowa w art. 777 § 1, może wykonywać **także referendarz sądowy**.

Jednakże wyłączną kompetencję do nadania klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, o którym mowa w art. 783 § 4 KPC, jak i w przypadkach określonych w art. 7781, 787, 7871, 788 oraz 789 KPC przyznano sądowi rejonowemu właściwości ogólnej dłużnika.

W związku z powyższym nie jest dopuszczalne umowne ustalenie właściwości sądu, który uprawniony jest do nadania klauzuli wykonalności (por. uchw. SN z 24.1.2003 r., III CZP 90/02, OSNC 2003, Nr 11, poz. 145).

Przepis art. 781 KPC przyznaje kompetencje referendarzom sądowym do nadawania klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym wymienionym w przepisie art. 777 § 1 KPC.

Kompetencje referendarza sądowego.

Ustawodawca sprecyzował kompetencje referendarza sądowego w zakresie nadawania klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym. Do tych tytułów należą:

- 1) orzeczenie sądu prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu, jak również ugoda zawarta przed sądem;
- 2) orzeczenie referendarza sądowego prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu;
- 3) inne orzeczenia, ugody i akty, które z mocy ustawy podlegają wykonaniu w drodze egzekucji sądowej;
- 4) akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej lub wydania rzeczy oznaczonych co do gatunku, ilościowo w akcie określonych, albo też wydania rzeczy indywidualnie oznaczonej, gdy w akcie wskazano termin wykonania obowiązku lub zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie;
- 5) akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej do wysokości w akcie wprost określonej albo oznaczonej za pomocą klauzuli waloryzacyjnej, gdy w akcie wskazano zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie obowiązku, jak również termin, do którego wierzyciel może wystąpić o nadanie temu aktowi klauzuli wykonalności;
- 6) akt notarialny określony w pkt 4 lub 5, w którym niebędąca dłużnikiem osobistym osoba, której rzecz, wierzytelność lub prawo obciążone jest hipoteką lub zastawem, poddała się egzekucji z obciążonego przedmiotu w celu zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej zabezpieczonemu wierzycielowi.

Kompetencje referendarza sądowego.

Jednak odebrano referendarzowi sądowemu kompetencje w postępowaniu klauzulowym, jeśli:

- 1) tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko spółce jawnej, spółce partnerskiej, spółce komandytowej lub spółce komandytowo-akcyjnej nadaje się klauzulę wykonalności przeciwko wspólnikowi ponoszącemu odpowiedzialność bez ograniczenia całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki w przypadku określonym w art. 778¹ KPC;
- 2) tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim nadaje się klauzulę wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową, w przypadku określonym w art. 787 KPC;
- 3) tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim nadaje się klauzulę wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika z ograniczeniem jego odpowiedzialności do przedsiębiorstwa wchodzącego w skład majątku wspólnego małżonków, jeżeli wierzyciel wykaże dokumentem urzędowym lub prywatnym, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa;
- 4) nadaje się klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko osobie, na rzecz której przeszło uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu w przypadku określonym w art. 788 KPC;
- 5) stosuje się na podstawie art. 789 odpowiednio przepisy art. 788 KPC w odniesieniu do nabywcy przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego, jeżeli tytuł egzekucyjny stał się prawomocny przed nabyciem.

Nadawanie klauzuli wykonalności pozostałym tytułom egzekucyjnym

Tytułom egzekucyjnym pochodzącym od sądu administracyjnego oraz innym tytułom klauzulę wykonalności nadaje sąd rejonowy właściwości ogólnej dłużnika.

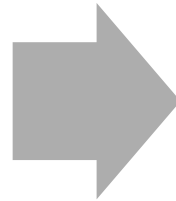
W przypadku gdy właściwości tej nie da się ustalić, klauzulę nadaje sąd rejonowy, w którego okręgu ma być wszczęta egzekucja,

a gdy wierzyciel zamierza wszcząć egzekucję za granicą – sąd rejonowy, w którego okręgu tytuł został sporządzony.

Dopiero po stwierdzeniu prawomocności wyroku sądu administracyjnego, można wystąpić o nadanie klauzuli wykonalności. Po nadaniu klauzuli wykonalności wyrok sądu administracyjnego stanowi tytuł wykonawczy podlegający (we wskazanej części) wykonaniu przez komornika sądowego (wyr. WSA w Szczecinie z 25.3.2004 r., SA/Sz 2291/03, ONSAiWSA 2005, Nr 6, poz. 123).

Rozpoznanie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności - art. 781¹ KPC

Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności sąd rozpoznaje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia jego złożenia

Termin 3-dniowy ma charakter instrukcyjny, toteż jego przekroczenie nie powoduje żadnych skutków procesowych.

Zawinione naruszenie komentowanego przepisu przez sędziego może stanowić podstawę do odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziego, przy czym wierzyciel może złożyć skargę w tej sprawie w trybie nadzoru (§ 34 ust. 1 pkt 4 RegSądR), a także – w skrajnych przypadkach – skorzystać z uprawnień do odszkodowania wynikających z ustawy z 17.6.2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez uzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 75).

Skład sądu w
postępowaniu
klauzulowym
art. 782 KPC

Klauzulę wykonalności
nadaje sąd w składzie
jednego sędziego, na
wniosek wierzyciela.

także w odniesieniu do stanowiącego tytuł egzekucyjny
orzeczenia sądu państwa obcego (art. 1151 § 1 KPC).

Tryb wydania klauzuli wykonalności.

Klauzulę wykonalności nadaje się na posiedzeniu niejawnym, chyba że zachodzi potrzeba wyznaczenia rozprawy albo wysłuchania stron lub innych osób (art. 766 KPC). Ten ostatni przypadek zachodzi w sytuacji określonej w art. 789¹ KPC w odniesieniu do nabywcy przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego. Należy również pamiętać, że charakter obligatoryjny ma rozprawa w razie rozpoznawania wniosku o ponowne wydanie tytułu wykonawczego w miejsce utraconego (art. 794 KPC).

Kompetencje sądu w postępowaniu klauzulowym.

W postępowaniu egzekucyjnym, dotyczącym nadania tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, zarówno sąd I instancji, jak i sąd II instancji w trybie zażaleniowym nie są uprawnione do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym. Jeżeli po wydaniu tytułu egzekucyjnego obowiązek stwierdzony w tym tytule i objęty klauzulą jego wykonalności przestał istnieć, skutki prawne stąd wynikające mogą być stwierdzone w drodze procesu przewidzianego w art. 840 w trybie powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w całości albo w części, a przed nadaniem klauzuli wykonalności w drodze powództwa o ustalenie (art. 189 KPC), że zależność objęta tytułem egzekucyjnym nie istnieje. Dla sądu egzekucyjnego istnienie i zakres nadającego się do egzekucji roszczenia oraz zasięg obowiązku prawnego dłużnika są wiążące, stwierdzone urzędowym dokumentem w postaci tytułu egzekucyjnego (post. SN z 24.8.1973 r., II PZ 34/73, Legalis).

Treść klauzuli wykonalności
W postępowaniu egzekucyjnym,
dotyczącym nadania tytułowi
**Postanowienie o nadaniu klauzuli
wykonalności wymienia także tytuł
egzekucyjny, a w razie potrzeby oznacza
świadczenie podlegające egzekucji i
zakres egzekucji oraz wskazuje czy
orzeczenie podlega wykonaniu jako
prawomocne, czy jako natychmiast
wykonalne. Jeżeli przepis szczególny nie
stanowi inaczej, tytułowi egzekucyjnemu
opiewającemu na świadczenie pieniężne
w walucie obcej sąd nada klauzulę
wykonalności ze zobowiązaniem
komornika do przeliczenia tej kwoty na
walutę polską według średniego kursu
waluty obcej ogłoszonego przez
Narodowy Bank Polski na dzień
sporządzenia planu podziału, a jeżeli
planu podziału nie sporządza się – na
dzień wypłaty kwoty wierzycielowi.**

Sygn. akt I Nc 1 /16

NAKAZ ZAPŁATY W POSTĘPOWANIU NAKAZOWYM

Dnia 28 grudnia 2016r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny
w składzie: SSR del. Iwona Wysocka

na skutek pozwu, wniesionego w dniu 05.10.2016r.

przez powoda **Z**
nakazuje pozwanemu **J**,
aby zapłacił powodowi z weksla
kwotę **82.238,36 zł** (osiemdziesiąt dwa tysiące dwieście trzydzieści osiem złotych trzydzieści sześć groszy) z odsetkami maksymalnymi liczonymi od dnia 20.09.2016r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4.628 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego - w terminie dwóch tygodni od doręczenia niniejszego nakazu, albo wniósł w tymże terminie do tutejszego Sądu zarzuty.

Sygn. akt I Nc 1 /16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2017r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR del. I

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2017r. we Wrocławiu
na posiedzeniu niejawnym
sprawy z powództwa **Z**
przeciwko **J**,
o zapłatę

postanawia:

- I. na podstawie art. 395 § 2 k.p.c. uchylić postanowienie o kosztach procesu zawarte w nakazie zapłaty z dnia 28.12.2016r.;
- II. zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.445 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
- III. zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 541 zł tytułem zwrotu kosztów wywołanych wniesieniem zażalenia.

Zgodność z oryginałem świadczy
Stary Sekretarz Sądowy
Sądu Okręgowego we Wrocławiu

Aleksandra Maria Babicka

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10-09-2018 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny stwierdza, że niniejszy tytuł uprawnia do egzekucji w zakresie nakazu zapłaty tj. należności głównej w kwocie 82.238,36 złotych z odsetkami oraz w zakresie pkt. II i III-go postanowienia

oraz poleca wszystkim organom, urządcom oraz osobom, których to może dotyczyć, aby postanowienia tytułu niniejszego wykonały, a gdy o to prawnie będą wezwane, udzieliły pomocy.
Orzeczenie podlega wykonaniu jako prawomocne.

Tytuł wykonawczy wydano: pełnomocnikowi powoda r.pr. G
Koszty postępowania klauzulowego należne wierzycielowi od dłużnika wynoszą 126,00 zł.

Wskazuje się:
numer PESEL powoda 05139
numer PESEL pozwanego 103116

Wrocław, dnia 10-09-2018 r.

Sędzia Sądu Okręgowego we Wrocławiu

Aneta Fialkowska - Sabuła

Koszty postępowania klauzlowego

W razie uwzględnienia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności rozstrzygnięcie o kosztach, w tym kosztach postępowania klauzulowego, związanych z postępowaniem o nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu sądowemu zamieszcza się w treści tej klauzuli, a nie w odrębnym postanowieniu. Orzeczenie odmawiające uwzględnienia wniosku o przyznanie kosztów związanych z postępowaniem o nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu sądowemu podlega uzasadnieniu. Jeżeli postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności zawiera rozstrzygnięcie o kosztach związanych z jej nadaniem, termin do wniesienia zażalenia w tym przedmiocie biegnie według zasad określonych w art. 795 § 2 KPC. Termin do złożenia wniosku o uzupełnienie rozstrzygnięcia o kosztach związanych z postępowaniem o nadanie klauzuli wykonalności biegnie od daty wydania wierzycielowi tytułu wykonawczego (uchw. SN z 2.5.1973 r., III CZP 7/73, Legalis).

Orzeczenie o kosztach związanych z postępowaniem o nadanie klauzuli wykonalności, zamieszczone w treści tej klauzuli, stanowi tytuł wykonawczy uprawniający do ich ściągnięcia [uchw. SN(7) z 5.7.1974 r., III CZP 25/74, OSNCP 1975, Nr 1, poz. 2].

powoda kwotę 6.445 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
powoda kwotę 541 zł tytułem zwrotu kosztów wywołanych

Zgodność z oryginałem świadczy
Starszy Sekretarz Sądowy
Sądu Okręgowego we Wrocławiu

Aleksandra Maria Babicka

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10-09-2018 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny stwierdza, że niniejszy tytuł uprawnia do egzekucji w zakresie nakazu zapłaty tj. należności głównej w kwocie 82.238,36 złotych z odsetkami oraz w zakresie pkt. II i III-go postanowienia oraz poleca wszystkim organom, urzędom oraz osobom, których to może dotyczyć, aby postanowienia tytułu niniejszego wykonały, a gdy o to prawnie będą wezwane, udzieliły pomocy.
Orzeczenie podlega wykonaniu jako prawomocne.

Tytuł wykonawczy wydano: pełnomocnikowi powoda r.pr. G
Koszty postępowania klauzulowego należne wierzycielowi od dłużnika wynoszą 126,00 zł.

Wskazuje się:

numer PESEL powoda

05139

numer PESEL pozwanego

103116

Wrocław, dnia 10-09-2018 r.

Sędzia Sądu Okręgowego we Wrocławiu

Aneta Fialkowska - Sobczyk

Uzależnienie
nadania klauzuli
wykonalności od
zdarzenia
przyszłego
art. 786 KPC

Jeżeli wykonanie tytułu egzekucyjnego jest uzależnione od zdarzenia, które udowodnić powinien wierzyciel, sąd nada klauzulę wykonalności po dostarczeniu dowodu tego zdarzenia w formie dokumentu urzędowego lub prywatnego z podpisem urzędowo poświadczonym. Nie dotyczy to wypadku, gdy wykonanie jest uzależnione od równoczesnego świadczenia wzajemnego, chyba że świadczenie dłużnika polega na oświadczeniu woli.

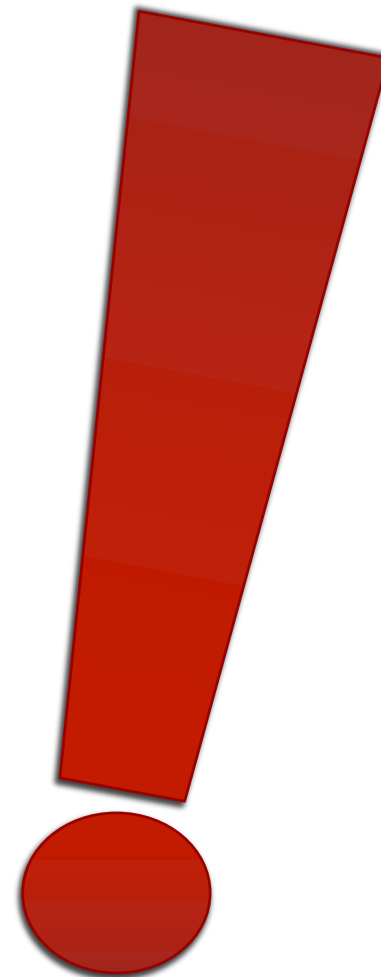

Jeżeli obowiązek wypłaty wynagrodzenia zasądzonego w orzeczeniu przywracającym do pracy lub ustalonego w ugodzie jest uzależniony od podjęcia przez pracownika pracy, klauzulę wykonalności w części dotyczącej tego wynagrodzenia nadaje się po stwierdzeniu, że pracownik podjął pracę.

np. okoliczność, że sąd uzależnił nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności od złożenia stosownego zabezpieczenia przez wierzyciela (art. 334 KPC)

Treść klauzuli wykonalności w razie ewentualności świadczenia.

Jeżeli tytuł egzekucyjny zobowiązuje dłużnika do jednego świadczenia, a w razie nieściągalności lub niewykonania w określonym terminie – do spełnienia innego, to nadając takiemu tytułowi klauzulę wykonalności, sąd nie może nadać jej jednocześnie co do świadczenia głównego i określonego jako ewentualne, lecz tylko co do głównego, a co do ewentualnego dopiero po wykazaniu zaistnienia wskazanych w tytule warunków (post. SN z 18.1.1991 r., IV CZ 289/90, Legalis).

Egzekucja z majątku spółki
cywilnej - art. 778 KPC

Do egzekucji ze wspólnego
majątku wspólników spółki
prawa cywilnego konieczny
jest tytuł egzekucyjny
wydany przeciwko
wszystkim wspólnikom.

Przepis ten jest konsekwencją charakteru prawnego
spółki cywilnej, wynikającego z przepisów KC (art.
860–875), która stanowi jedynie stosunek umowny
łączący odrębne podmioty prawa (wspólników).

Klauzulę wykonalności nadaje się wobec dłużnika wymienionego w tytule egzekucyjnym, stąd wierzyciel nie może uzyskać tytułu wykonawczego w stosunku do wspólnika spółki niewymienionego w tytule egzekucyjnym, wskazującym jako dłużnika wyłącznie spółkę cywilną (post. SA w Warszawie z 29.9.1993 r., I ACz 312/93, Legalis). Sąd Najwyższy reprezentuje takie samo stanowisko, wskazując, że tytuł egzekucyjny wydany przeciwko takiej spółce nie stanowi podstawy nadania klauzuli wykonalności przeciwko wspólnikowi tej spółki (uchw. SN z 7.7.1993 r., III CZP 87/93, Legalis).

**Tytuł wykonawczy przeciwko
wspólnikowi spółki osobowej -
art. 778¹ KPC**

Tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko spółce jawnej, spółce partnerskiej, spółce komandytowej lub spółce komandytowo-akcyjnej sąd nadaje klauzulę wykonalności przeciwko wspólnikowi ponoszącemu odpowiedzialność bez ograniczenia całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, jak również wtedy, gdy jest oczywiste, że egzekucja ta będzie bezskuteczna. Nie dotyczy to osoby, która w chwili wszczęcia postępowania w sprawie, w której został wydany tytuł egzekucyjny przeciwko spółce, nie była już jej wspólnikiem.

Egzekucja ze spadku- art. 779 KPC

Do egzekucji ze spadku konieczny jest – aż do działu spadku – tytuł egzekucyjny przeciwko wszystkim spadkobiercom.

Jeżeli tytuł był wydany przeciwko spadkodawcy, przejście obowiązków na spadkobierców następuje stosownie do art. 788.

Przepis ten odnosi się do egzekucji długów spadkowych prowadzonej w sytuacji, gdy jest kilku spadkobierców. Ustawodawca reguluje w ten sposób problem egzekucji ze spadku w okresie zanim nastąpi jego dział, a więc wtedy, gdy mamy do czynienia ze wspólnością majątkową spadkobierców. W tej kwestii decydujące znaczenie ma art. 1035 KC, który stanowi, że jeżeli spadek przypada kilku spadkobiercom, do wspólności majątku spadkowego oraz do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych z zachowaniem przepisów art. 1036–1046 KC.

**Nadanie klauzuli
wykonalności
przeciwko
małżonkowi dłużnika
art. 787 KPC**

Tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim sąd nada klauzulę wykonalności także przeciwko jej małżonkowi z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową, jeżeli wierzyciel wykaże dokumentem urzędowym lub prywatnym, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika.

Postępowanie klauzulowe, uregulowane w art. 787 KPC, stanowi uproszczoną formę uzyskania tytułu wykonawczego przeciwko małżonkowi dłużnika i pozwala wierzycielowi uniknąć konieczności pozywania równocześnie dłużnika i jego małżonka.

Dłużnik nie jest uczestnikiem postępowania klauzulowego (o nadanie klauzuli wykonalności) przeciwko małżonkowi dłużnika i nie przysługuje mu legitymacja do zaskarżenia postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności (post. SA w Białymstoku z 21.5.2003 r., I ACz 443/03, Legalis; uchw. SN z 16.10.2008 r., III CZP 85/08, Legalis). Natomiast termin do wniesienia zażalenia przez małżonka dłużnika na postanowienie sądu o nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko temu małżonkowi określa przepis art. 795 § 2 KPC (uchw. SN z 13.5.1993 r., III CZP 60/93, Legalis).

Tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim sąd nada klauzulę wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika z ograniczeniem jego odpowiedzialności do przedsiębiorstwa wchodzącego w skład majątku wspólnego małżonków, jeżeli wierzyciel wykaże dokumentem urzędowym lub prywatnym, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa. (art. 787¹ KPC)

**Skuteczność umowy
majątkowej małżeńskiej**
Art. 787² KPC

Zawarcie umowy majątkowej małżeńskiej nie stanowi przeszkody do nadania klauzuli wykonalności według przepisów art. 787 i art. 787¹ oraz prowadzenia na podstawie tak powstałego tytułu wykonawczego egzekucji do tych składników, które należałyby do majątku wspólnego, gdyby umowy majątkowej nie zawarto. Przepis niniejszy nie wyłącza obrony małżonków w drodze powództw przeciwegzekucyjnych, jeżeli umowa majątkowa małżeńska była skuteczna wobec wierzyciela.

Przejęcie praw i obowiązków art. 788 KPC

Jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejęcie to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

Za przejęcie uprawnień lub obowiązków, o których mowa w paragrafie poprzedzającym, uważa się również zmiany w prawie rozporządzania mieniem wywołane ustanowieniem zarządcy masy majątkowej, kuratora spadku lub zarządu sukcesyjnego albo powołaniem wykonawcy testamentu, jak również wygaśnięciem funkcji zarządcy masy majątkowej, kuratora spadku, zarządcy sukcesyjnego lub wykonawcy testamentu.

Sąd odmawia nadania klauzuli wykonalności, jeżeli wszczęcie lub dalsze prowadzenie egzekucji możliwe jest na zasadach przewidzianych w [art. 804¹](#) i [art. 804²](#). Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli wnioskodawca wykaże, że organ egzekucyjny prawomocnym postanowieniem nie dopuścił go do udziału w postępowaniu lub odmówił wszczęcia egzekucji.

Do przypadków regulowanych na podstawie art. 788 KPC należą: 1) śmierć wierzyciela lub dłużnika; 2) utrata bytu prawnego przez wierzyciela lub dłużnika niebędącego osobą fizyczną i przejęcie jego majątku przez następcę prawnego; 3) przelew wierzytelności ([art. 509 KC](#)); 4) wstąpienie w prawa wierzyciela ([art. 518 KC](#)); 5) przejęcie długu ([art. 519 KC](#)); 6) nabycie spadku na podstawie umowy ze spadkobiercą ([art. 1051 i n. KC](#)).

Wydanie dalszego tytułu wykonawczego

Sąd oprócz pierwszego tytułu wykonawczego może wydawać dalsze tytuły, oznaczając cel, do którego mają służyć, i ich liczbę porządkową.
(art. 793 KPC)

W razie
potrzeby
prowadzenia
egzekucji:

na rzecz kilku
osób lub
przeciwko
kilku osobom
albo

z kilku
składowych
części majątku
tego samego
dłużnika

W razie
potrzeby
prowadzenia
egzekucji:

na rzecz kilku
osób lub
przeciwko
kilku osobom
albo

z kilku
składowych
części majątku
tego samego
dłużnika

Postępowanie przewidziane w art. 793 KPC tj. o wydanie oprócz pierwszego dalszego tytułu wykonalności, jest odrębnym postępowaniem, w którym kognicja sądu jest jednoznacznie określona w ustawie. Sąd bada wyłącznie, czy zaistniała jedna z dwóch podstaw uzasadniających wydanie dalszego tytułu wykonawczego, tj. czy istnieje potrzeba prowadzenia egzekucji na rzecz kilku wierzycieli lub przeciwko kilku dłużnikom, albo z kilku składowych części majątku tego samego dłużnika. Wierzyciel w toku tego postępowania powinien wykazać jedynie, że dla egzekucji z innych składników majątkowych dłużników nie może posłużyć się wydanymi wcześniej tytułami wykonawczymi (post. SA w Poznaniu z 11.10.2012 r., [I ACz 1631/12](#), Legalis).

Zaskarżalność postanowienia.

Na postanowienie odmawiające wydania dalszych tytułów wykonawczych przysługuje zażalenie (art. 795 KPC).

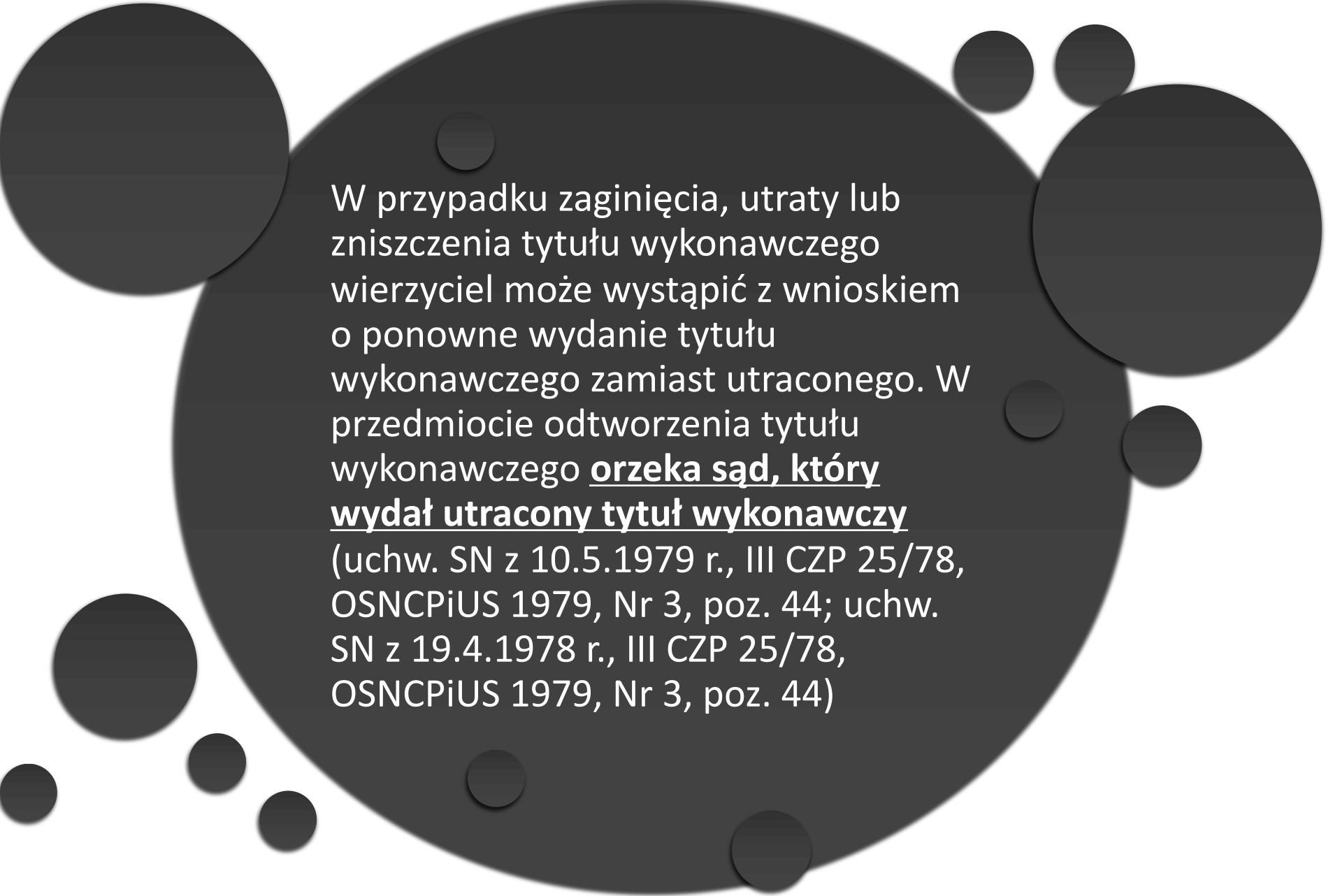

Wydanie tytułu wykonawczego w miejsce utraconego

Art. 794 KPC

[Ponowny tytuł wykonawczy]

Ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego może nastąpić jedynie na mocy postanowienia sądu wydanego po przeprowadzeniu rozprawy. Na ponownie wydanym tytule wykonawczym czyni się wzmiankę o wydaniu go zamiast tytułu pierwotnego. W postępowaniu tym sąd ogranicza badanie do faktu utraty tytułu wykonawczego.

W przypadku zaginięcia, utraty lub zniszczenia tytułu wykonawczego wierzyciel może wystąpić z wnioskiem o ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego. W przedmiocie odtworzenia tytułu wykonawczego **orzeka sąd, który wydał utracony tytuł wykonawczy** (uchw. SN z 10.5.1979 r., III CZP 25/78, OSNCPIUS 1979, Nr 3, poz. 44; uchw. SN z 19.4.1978 r., III CZP 25/78, OSNCPIUS 1979, Nr 3, poz. 44)

ETAP I
postępowanie wyjaśniające
co do faktu utraty tytułu
wykonawczego

ETAP II
wydanie postanowienie w
przedmiocie wydania
ponownego tytułu
wykonawczego lub o
oddaleniu wniosku

W postępowaniu o ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego w ramach postępowania wyjaśniającego sąd ustala jedynie fakt utraty tytułu wykonawczego. Postępowanie dotyczące wydania ponownego tytułu wykonawczego w miejsce utraconego nie uprawnia sądu do prowadzenia postępowania czy zachodzą przesłanki do nadania tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności (orz. SN z 23.6.1966 r., I PZ 28/66, OSNCPiUS 1967, Nr 2, poz. 32).

Kognicja sądu w postępowanie w przedmiocie wydania tytułu wykonawczego w miejsce utraconego.

Stosownie do art. 794, ponowne wydanie tytułu wykonawczego może nastąpić w wypadku utraty go przez wierzyciela wbrew jego woli, przy czym przepis ten ograniczył kognicję sądu (art. 794 zd. 3 KPC) wyłącznie do badania faktu utraty tytułu wykonawczego. Sąd nie może zatem w tym postępowaniu badać niczego innego, a w szczególności nie może badać zarzutów merytorycznych dłużnika kwestionujących istnienie wierzytelności (post. SN z 3.5.1968 r., II CZ 75/68, Legalis).

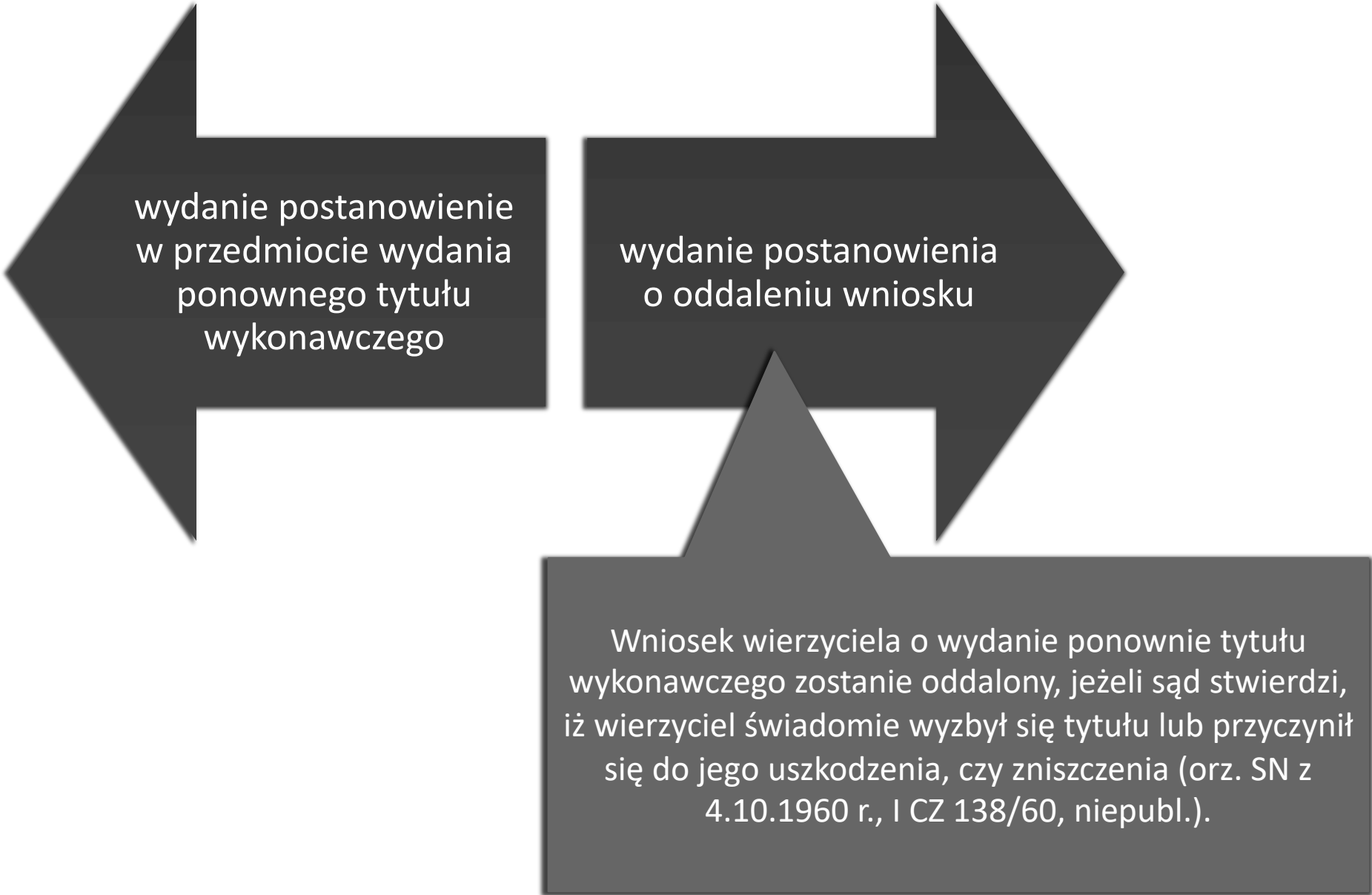

W postępowaniu o ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego (art. 794 KPC) sąd nie może w zasadzie badać, czy dłużnik zaspokoił część należności po powstaniu tytułu egzekucyjnego. Jeżeli jednak wynik dotychczasowej egzekucji w postaci zaspokojenia części należności został zaznaczony w utraconym tytule wykonawczym (art. 816 KPC), to powinno to znaleźć wyraz w ponownie wydanym tytule (post. SN z 27.7.1971 r., II CZ 87/71, Legalis).

W postępowaniu na skutek wniosku o ponowne wydanie tytułu wykonawczego sąd nie może badać, czy zachodzą przesłanki do nadania tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności (post. SN z 23.6.1966 r., I PZ 28/66, Legalis).

Na tle obecnego stanu prawnego należy uznać, że wniosek o wydanie drugiego tytułu wykonawczego zamiast utraconego nie jest czynnością bezpośrednio zmierzającą do egzekwowania roszczenia – co jest niezbędną przesłanką dla przerwania biegu przedawnienia stosownie do art. 123 § 1 pkt 1 KC. Tytuł wykonawczy bowiem stanowi tylko uprawnienie do egzekucji. Bezpośrednią natomiast czynnością zmierzającą do egzekwowania roszczenia i przerywającą tym samym bieg przedawnienia – jest złożenie wniosku wraz z tytułem egzekucyjnym do właściwego sądu lub komornika o wszczęcie egzekucji (art. 796 § 1 KPC) (wyr. SN z 4.8.1977 r., IV PR 160/77, Legalis).

Jednak przy wydawaniu ponownego tytułu wykonawczego zamiast utraconego, sąd nie może badać, czy roszczenie objęte tytułem przedawniło się po wydaniu tytułu (post. SN z 27.7.1971 r., II CZ 87/71, Legalis). Jeżeli objęte tytułem wykonawczym roszczenie rzeczywiście przedawniło się zgodnie z art. 125 KC, to dłużnik może powództwem przeciwegzekucyjnym bronić się przed egzekucją niezależnie od tego, czy wierzyciel dysponuje pierwotnym, czy też ponownie wydanym tytułem wykonawczym (post. SN z 8.6.1972 r., II CZ 73/72, Legalis).

Problematyka stosowania art. 782¹ KPC

wydanie postanowienie
w przedmiocie wydania
ponownego tytułu
wykonawczego

wydanie postanowienia
o oddaleniu wniosku

Wniosek wierzyciela o wydanie ponownie tytułu wykonawczego zostanie oddalony, jeżeli sąd stwierdzi, iż wierzyciel świadomie wyzbył się tytułu lub przyczynił się do jego uszkodzenia, czy zniszczenia (orz. SN z 4.10.1960 r., I CZ 138/60, niepubl.).

O ponowne wydanie tytułu wykonawczego wierzyciel może ubiegać się także, gdy tytuł wykonawczy uległ zniszczeniu w stopniu uniemożliwiającym jego użycie (por. P. Telenga, [w:] Jakubecki, KPC. Praktyczny komentarz, 2005, s. 1213; A. Hrycaj, Egzekucja praktyczna, Poznań 2007, s. 155).

Do kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji nie można zaliczyć kosztów poniesionych przez wierzyciela w związku z utratą tytułu wykonawczego, chyba że do jego utraty doszło w wyniku działań dłużnika (por. uchw. SN z 10.5.1979 r., III CZP 24/79, OSNCPIUS 1979, Nr 11, poz. 210; uchw. SN z 19.4.1978 r., III CZP 25/78, OSNCPIUS 1979, Nr 3, poz. 44).

Na ponownie wydanym tytule wykonawczym należy zamieścić wzmiankę o wydaniu ponownego tytułu zamiast pierwotnego

Tryb weryfikacji rozstrzygnięć wydawanych w postępowaniu klauzulowym

Uprawnienie do weryfikacji prawidłowości rozstrzygnięć wydanych w postępowaniu klauzulowym przysługuje zarówno wierzycielowi, jak i osobom, przeciwko którym została nadana klauzula wykonalności.

Wierzyciel

Dopuszczalne jest zaskarżenie postanowień co do nadania klauzuli wykonalności, a więc zarówno uwzględniających wniosek, jak i oddalających wniosek

Dłużnik

postanowienie o odmowie nadania klauzuli wykonalności

postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności

postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności


```
graph TD; A[Zażalenie] --> B((Środki weryfikacji rozstrzygnięć wydawanych w postępowaniu klauzulowym)); C[Skarga na orzeczenie referendarza] --> B;
```

Zażalenie

Skarga na
orzeczenie
referendarza

Środki
weryfikacji
rozstrzygnięć
wydawanych w
postępowaniu
klauzulowym

Weryfikacji w drodze zażalenia mogą zostać poddane jedynie postanowienia wydawane przez sąd pierwszoinstancyjny, natomiast na postanowienie sądu odwoławczego zażalenie nie przysługuje. Rozstrzygnięcia sądu okręgowego lub apelacyjnego, jako sądu odwoławczego (zarówno reformatoryjne, kasatoryjne, czy umarzające postępowanie) nie podlegają zaskarżeniu w drodze zażalenia

Jednakże skoro postanowienia co do nadania klauzuli wykonalności nie korzystają z res iudicata, to podmiot, którego wniosek o nadanie klauzuli wykonalności został oddalony może ponownie złożyć wniosek gdy miał on braki formalne bądź, gdy zmianie uległy okoliczności uzasadniające nadanie klauzuli wykonalności.

Termin do wniesienia zażalenia

Termin na wniesienie zażalenia postanowienia co do nadania klauzuli wykonalności wynosi tydzień (art. 394 § 2 w zw. z art. 13 § 2 KPC).

Termin do skorzystania z prawa zaskarżenia w przypadku wierzyciela należy liczyć od dnia doręczenia mu postanowienia oddalającego wniosek w całości lub w części, a dla dłużnika od momentu doręczenia zawiadomienia o wszczęciu postępowania egzekucyjnego lub podjęcia wiadomości o czynnościach egzekucyjnych.

Początek biegu terminu do wniesienia zażalenia przez małżonka dłużnika wyznacza art. 795 § 2 KPC, tj. z chwilą doręczenia małżonkowi dłużnika zawiadomienia o wszczęciu postępowania egzekucyjnego (uchw. SN z 13.5.1993 r., III CZP 60/93, OSNC 1993, Nr 12, poz. 223). Wniesienie przez małżonka dłużnika zażalenia przed doręczeniem zawiadomienia o wszczęciu egzekucji nie podlega jednakże odrzuceniu (uchw. SN z 2.12.2003 r., III CZP 90/03, MoP 2004, Nr 3, s. 137).

Wymogi formalne zażalenia

Zażalenie, stosownie do art. 394 § 3 KPC, powinno zatem spełniać wymogi pisma procesowego (tj. wynikające z art. 126 i n. KPC) oraz

wymogi konstrukcyjne charakterystyczne dla środka zaskarżenia, tj.:

- zawierać wskazanie zaskarżonego postanowienia i wniosek o jego zmianę lub uchylenie, jak też
- zwięzłe uzasadnienie zażalenia ze wskazaniem w miarę potrzeby nowych faktów i dowodów.

Przedmiotem zarzutów w zażaleniu na postanowienie co do nadania klauzuli wykonalności można bowiem uczynić jedynie zarzut naruszenia przepisów prawa procesowego regulującego przebieg postępowania klauzulowego.

1) rozstrzygnięciu, które nie stanowi tytułu egzekucyjnego wymienionego w art. 777 KPC,

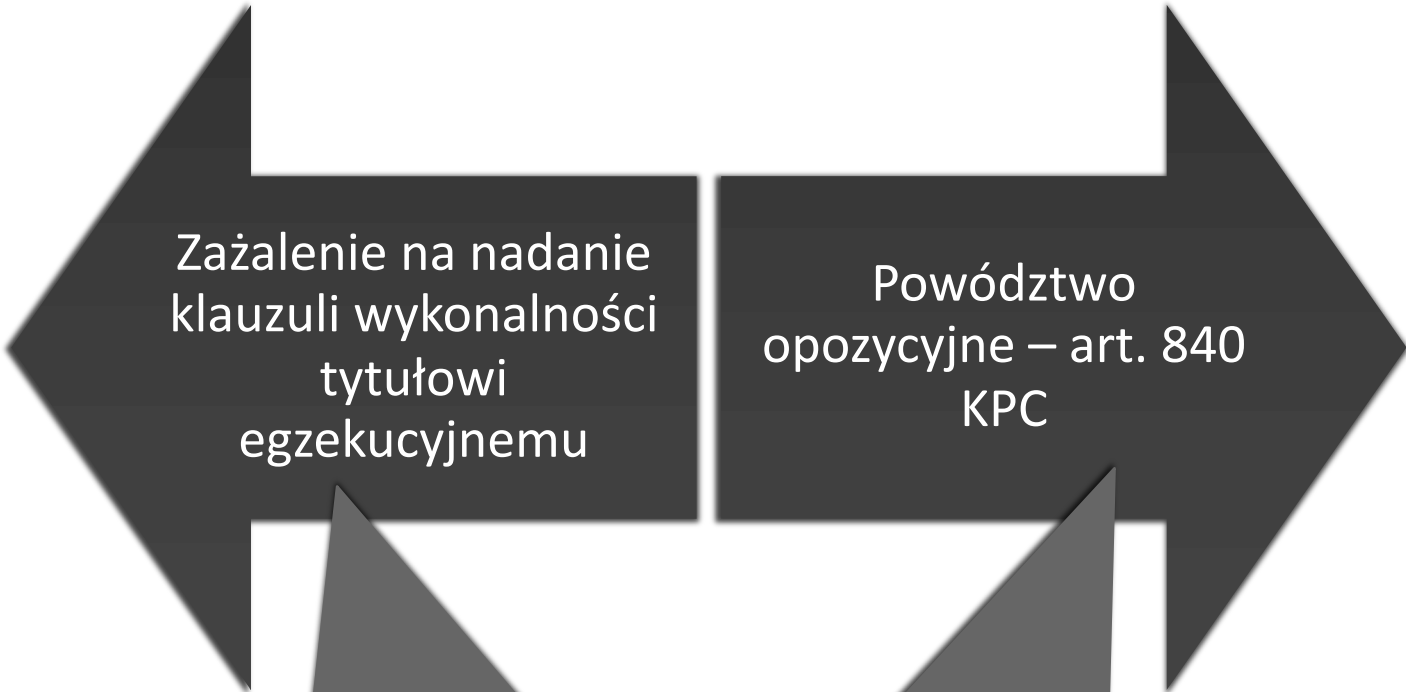

2) przeciwko lub na rzecz osób niewskazanych w tytule egzekucyjnym,

3) pomimo niedopełnienia wymogów wynikających z przepisów prawa,

4) pomimo, iż tytuł egzekucyjny został zmieniony, uchylony,

5) w przypadku notarialnych tytułów egzekucyjnych upłynął termin na złożenie wniosku przez wierzyciela (art. 7861, 7862 KPC).

Zarzuty mogą dotyczyć tego, że klauzula wykonalności została nadana:

Zażalenie na nadanie
klauzuli wykonalności
tytułowi
egzekucyjnemu

- zmierza do uchylecia postanowienia
- podstawą zażalenia nie mogą być zarzuty formalne, można podnieść tylko zarzuty formalne, proceduralne
- badanie dotyczy jedynie błędów w postępowaniu klauzulowym

Powództwo
opozycyjne – art. 840
KPC

- zmierza do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności
- podstawą powództwa są zarzuty materialnoprawne
- charakter samoistnej ochrony – merytoryczna ochrona dłużnika przed egzekucją

Zastrzeżenie ograniczenia egzekucji

Dłużnik może powoływać się na ograniczenie odpowiedzialności tylko wówczas, gdy ograniczenie to zostało zastrzeżone w tytule wykonawczym. Zastrzeżenie nie jest konieczne, jeżeli świadczenie zostało zasądzone od nabywcy majątku, zarządcy ustanowionego przez sąd, kuratora spadku, wykonawcy testamentu lub zarządcy sukcesyjnego z powierzonego im majątku, albo Skarbu Państwa jako spadkobiercy

Ograniczenie odpowiedzialności tylko do określonych przedmiotów albo do wysokości ich wartości

– cum i pro viribus patrimonii

W przypadku, gdy pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do wysokości ich wartości, na podstawie przepisu art. 319 KPC sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności.

Ograniczenie odpowiedzialności przewidują przepisy prawa materialnego np. art. 1030 KC – ograniczający odpowiedzialność spadkobiercy za długi spadku do chwili przyjęcia spadku czy art. 1031 § 2 KC – ograniczający odpowiedzialność spadkobiercy do wysokości nabytego majątku spadkowego.

Skoro pozwanemu przysługuje prawo powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie jego odpowiedzialności do określonej wysokości lub do określonych przedmiotów majątkowych, sąd wydając merytoryczne orzeczenie (tytuł egzekucyjny) jest obowiązany szczegółowo określić uprawnienia wierzyciela i obowiązki dłużnika. Jeżeli uprawnienie następcy prawnego, ponoszącego odpowiedzialność z określonych przedmiotów albo do wysokości ich wartości nie zostało zastrzeżone w tytule egzekucyjnym, to w klauzuli wykonalności należy zastrzec jego prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczoną odpowiedzialność.

Dziękuję za uwagę

Czy mają Państwo jakieś pytania?